

## 18. Koondlause

Ühes lihtlauseis võib olla mitu samale küsimusele vastavat lauseliiget.

**Nõel, niidirull ja sõrmkübar** olid peeglilaul.

mis? kolm alust

Kuulsin laulmas **suitsupääsukest, rukkirääku ning lõokest.**

keda? kolm sihitist

Matkasime **Soomes, Rootsis ja Norras.**

kus? kolm kohamäärust

Ta on **lahke ja abivalmis.**

missugune? kaks öeldistäidet



Mustu, Kirjak, Tümmi ja Tooni kuulsid perenaise huiget.

Lihtlauseid, milles on mitu samale küsimusele vastavat alust, sihitist, määrust või öeldistäidet, nimetatakse **koondlauseks**.

### Koondlause kirjavahemärgid

Korduvad lauseliikmed eraldatakse üksteisest koma või sidesõnaga (ja, ning, või, ega, ehk, nii... kui ka, kuid, aga, vaid, ent).

Koma ei panda tavaliselt sidesõnade *ja, ning, või, ega, ehk, nii... kui ka* ette.

*Siin ei kasva ühtegi puud ega põõsast.*

**Lauseõpetus** ehk **süntaks** käsitleb lausete ehitust.

*Kas sa tuled täna või homme?*

*Võtsin kaasa nii keebi kui ka kummikud.*

*Ilm on jahe ja tuuline.*

Koma pannakse sidesõnade *kuid, aga, vaid, ent* ette.

*Artikkel oli lühike, kuid tabav.*

*Ta ütles seda vaikselt, ent otsustavalt.*

*Õhk oli küll vaikne, aga karge.*

*Otsus ei sündinud üleöö, vaid ajapikku.*

Koolonit kasutatakse koondlauseis siis, kui korduvate lauseliikmete ees on kokkuvõttev sõna või sõnaühend.

*Mul on kolm kassi: Kusti, Karvik ja Minni.*

Mõttekriipsu kasutatakse siis, kui korduvate lauseliikmete järel on kokkuvõttev sõna või sõnaühend.

*Sookail, kanarbik ning mustikas – neid taimi ma tunnen.*

### Koondlause tekstis

Väsinult, kuid **heatujulisena** jõudis detektiiv Pääsuke pärast pikka tööpäeva koju. **Mantli, kuue** ja **vesti** riputas ta esikukappi. **Toasussid** ja **kodune kampsun** ootasid teda sealsamas. Pääsuke pani **magamistoas** ja **elutoas** tule põlema. Elutuba oli **sassis** ja **koristamata**. Ajalehed, raamatud, mitmesugused paberid ja ümbrikud, mõni riideese, pesemata kohvikruusid – see-sugust **kraami** vedeles kõikjal. Pääsuke laveeris osavalt kööki. Seal ladus ta külmkappi **oma õhtused ostud**: kaks karpi toorjuustu, suitsuvorsti, paki võid ning suure karbi šokolaadijäätist.

korduvad sihitised  
korduvad öeldistäidet  
korduvad määrused  
korduvad alused  
kokkuvõttev sõnaühend  
loetelu järel  
kokkuvõttev sõnaühend  
loetelu ees